

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kérésre visszaküldi a kéziratokat vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 19.

Szent István koronája.

Más nemzeteknek is van koronájuk. Más uralkodók homlokát is övezi diadém. De nincs még egy olyan, mint a magyar szent korona és senkinek homlokán sem ragyog ezer éve olyan fény a korona, mint Szent István utódjának fején.

A magyar korona nem egyszerű ékszer, a melynek értékét bármelyik ékszerész meghatározhatja. Nemzeti jelvényé lett az idők folyamán, közjogi fogalommal emelkedett s magába ölelte a nemzetet minden nemes törekvésével, vérmosta haláraiival, királyával és ezer év viharainál megmaradt lakosságával együtt.

Szent István koronája: maga zzent István népe.

Legalább így kellene lenni.

Ha ma a szent király feltámadna, aligha ismerne rá koronájára. Töredékek ékkövei, egyes darabjai el akarnak válni, s hány olyan drágakő van benne, a mely ma még ragyog, de a ki megvizsgálja, hamisnak találja a ragyogást, hamisnak magát a drágakövet is!

Ott van a legszebbik gyöngy: Fiume. Olyan, mint az elkényeztetett mágnásurfi. Feneketlen a zsebe, pazarul tud költeni, mikor pedig arról van szó, hogy a sok

kidobált millió ellenértékét is lássuk valamiben, ha legalább egy magyar szóban is: hát a szemünk közé nevet, vagy fel-lázad. Nem elég, hogy kegyes volt a pénzünket elfogadni? Ugyan mit akarunk még tovább?

Hamis gyöngy Fiume a magyar koronában, nem lehet komoly időben értékére számítani semmit.

Szomszédsága Horvát-Szlavonország. Szent István idejében már magyar terület, csak hogy akkor a mai 5 horvát megye volt Szlavonia, a mai 3 szlavon megye pedig közvetlen magyar terület volt, akár Biharmegye. Ma egy alattomos balkáni politika melegágya, darázsészke, a mely közé odafüstölni senki sem mer. Erős abroncsa volna a koronának, ha lehetne reá számítani. De nem lehet. Supilo legújabb cikkében egyenesen be- ismeri, hogy Ausztriától többet várhat, mint Magyarországtól. Az ilyen lepattanó készülék, romlott koronatorodék inkább kár, mint haszon.

Aztán a többi drágakő, melyek ezer év viszontagságai alatt megmaradtak épen a magyar korona oltalma alatt. Az Árpád-házi királyok alatt bekérezkedett oláhok és szászok, a lassan behuzódott főkók, a Habsburgok alatt idemenekült délszlávok mind hálára vannak kötelezve és csaknem mind ellenségeink. Akkor a legveszedelmesebbek, mikor barátságot szin-

lelnek. Vannak köztük, akik ösnte lélekkel ragaszkodnak Szent István koronájához, de a legtöbb a kilencszáz éves klenodium szétrobbantására tör. Egy példa elég. A belényesi jelölés előtt beszélgettem több oláh nemzetiségi politikussal. Ki nem fogytak annak emlegetéséből, hogy ők mennyire hivei a magyar hazának. Hogy ők az oláh népnek a jövőjét csak a magyarsággal való békés együttmunkálásban találják. Arany szavak, gyönyörűség volt hallgatni. És két nappal rá felleptetik képviselőnek azt a Lukácsit, a kit ő Felsége a magyar király nevében a magyar haza elleni izgatás vétsége miatt jogerősen elítéltek. Nesze neked békés együttmunkálás! Akár csak Szepilők.

Nem drágakövek már ezek, a miknek szent István talán elképzeltte, hanem értéktelen kavicsok, terhei, méltatlan ragasztékai a magyar koronának, ellenségei saját nemzetiségük érdekeinek.

A korona szilárd alapja maga is kezd azonban ékességeihez méltóvá lenni.

Hol van az a hazafiai lelkesedés, mely egy emberöltő előtt is legfőbb ékessége volt a nemzetnek? Arany volt népünk jelleme, acél az akarata, ha a magyarságról volt szó. Most pedig hazátlan kóbor sehonnaiak cinkosokat találnak a becsületes magyar falvakban s magyar ajkáról magyarul hangzik fel a

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Történet egy eltűnt leányról.

Irtá: Kiss Menyhért.

Egy este — derűs, csillagos nyári este — ültek a gazdák a Törökék portájára. Az ülés cseréppel fedett hely, körülkerítve deszkával, mintegy öt-hat embert fogadott be, míg a többiek, főleg a közelebb lakó gazdák álltak, avagy rákönyököltek az ülés tornácok karfijára. Esténként, hazajövén a virágos, kalászos mezőkről, ide értek a szomszédok s a maguk ügybajáról elbeszélgettek.

Városi urak, ha dolgukat elvégzik, klubba vagy a szabadba mennek ki, ezek egész nap kinn dolgoznak, alig-alig beszélén egymáshoz. Este azonban, a pihenés idején, megoldódik a nyelv s foly a beszéd.

A termésről, a régeni vásárról, az időjárás állhatatlanságáról tétetik legtöbbször szó. Le-szidják egymás közt a fináncot, megátkozzák a

végrehajtót s néha-néha hozzászólnak a falu nevezetesebb eseményeihez. Legszívesebben azonban a természetéről beszélnek, melynek dajkáló keblén nőnek föl s mely őket minden jóra, komoly munkára, kitartásra tanítja. Ugy szólnak róla, mint a völgyény menyasszonyáról, lelkesedéssel, szerelmes rajongással.

A falu legújabb eseménye a Berkes János házassága. A beszéd indítója Timár Ferenc, ki még legénykori pajtása Berkesnek.

— Jól járt Jancsi — mondogatják mindnyájan.

Török Mihály uram még többet mond:

— Derék legény, maga szerezte szerencsését.

Ezt senki se tagadja. De Timár okosan kivetette a hálót a szerencse után.

Nem érdemi meg a Török Mihály uram dicséretét, már akármit beszélnek is.

— Hja, tudta, mennyit visz Bakó Dorcsa. Van ott ám mit aprítani a tejbe.

— Hátrább az agarakkal, Ferenc. Az a legény nem takarékos-e? Be szép két állatot

vett a keresetéből — erősítette Török a maga igazát.

Ekkor Matyi gyerek gonoszul a markába nevetett. A fiu ugyanis a sánc szélére kúporodott, egyik kezével papsajtot tépett, a másikkal kutyatejet szakított.

— Mit nevezsz, Matyi?

— Hüm, hüm.

— Igaz-e ez a bátyádról, Matyi?

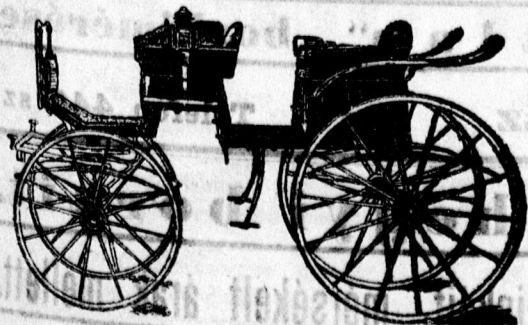
— Nem.

— Hát mi igaz? — taggatja Timár.

— Semmi. A pénzt Bakó bá adta bátyámnak, hogy megvegye a Gyöngyöst és a Szilajt. Én hajtottam haza Radnótról.

Hogy Matyi árulkodó magatartást tanusított a bátyja iránt, ennek az volt az oka, hogy az őt ma meghusángolta, amiért a nyári csengőt megdézsmálta.

Török Mihály dacosan emelte föl fejét. Hogy ő ne ismerje a maga emberét. Ejnye. Hogy egy kölyök mást bizonyítson. Aztán azt a legényt neki különös mód védelmeznie kell, mert ő miatta hagyta őt el egyetlen gyermeke.

Villanyerőre berendezett kocsigyár
 Vadász és Grósz Nagyvárad,
 Szilágyi Dezső-utca 8.
 Helybeli és vidéki TELEFON: 445.

Ajánlják elsőrangú gyártmányu kocsijaikat, melyekből állandóan dus raktárt tartanak. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

nemzetgyilkoló vörös nemzetköziség hazugságokkal teli részeg kortesnótája.

Nem lesz így arany az ősi korona váza, hanem csak sár, hitvány, ellentállásra nem képes sár. Sár, amely mocskolni tud, de sem önmagát, sem más meg nem véd.

Szent István ünnepén gyászba mérülve nézzük szent István koronáját. Töredezik, repedezik, alapjában hajlik a romlásra. Hol van a kéz, mely ennek a koronának vissza tudná adni régi fényét, régi egységét, régi erejét, ősi dicsőségét?!

Nem egy kéz kellene, hanem millió. De az a millió kéz vándorbot után nyul s koldus tettel, koldus lélekkel elindul keresni az arany sorvasztó álmát. Mi pedig a szent király napján évről-évre jobban csüggedő lélekkel keressük a magyarok tündöklő csillagát. *

Katholikus nagygyűlés.

Az alábbiakban közöljük a katolikus nagygyűlés részletes programját, Minden kommentárnál ékebben beszél ez a tárgysorozat. Az életből van véve minden pontja, az életnek szól minden szónoka. Nagyváradról két előadó is fog fellépni: dr. Kovács S. János felső keresk. iskolai igazgató a családi és iskolai nevelés reformjáról, dr. Krüger Aladár ügyvéd pedig a kisiparosok szövetkezeteiről fog előadást tartani.

A részletes program a következő:

Augusztus 25-én, vasárnap.

Délután 2 órakor. Népszövetségi gyűlések.

I. A kiállítás területén levő nagygyűlési sátorban.

1. Elnöki beszéd a katolikus nép érvényesüléséről. Tartja: *Baránszky Gyula* dr.

2. A rossz sajtó népromboló hatása. *Egri Béla* dr képviselő.

3. A katolikus nép szövetkezésének anyagi előnyei. *Haller István* szövetségi szerk. titkár.

4. A katolikus nép szövetkezése hite megvallására. *Virágh Ferenc* I. igazgató.

II. A németajkuak gyűlése ugyanakkor a pécsi budai katolikus körben.

1. Elnöki beszéd. A katolikusok érvényesüléséről. Tartja *Ugornyai* dr, *Robitsek Ferenc* közp. szem. h. kormányzó.

2. A katolikusok szövetségének anyagi előnyei. *Bonitz Ferenc* szerkesztő.

3. A katolikus nép szövetkezése hite megvallására. *Dr. Frey János* esperes.

Mind a két ülés legkésőbb 4 órára befejezendő.

Eucharisztikus körmenet.

Délután 4 órakor: A két népszövetségi tábor a belvárosi katolikus kör mellett levő utcákban helyezkedik el a rendezőség utasítása szerint, melynek szigorú betartása kötelező mindenkire. A felállított sorok pontban fél 5 órakor megindulnak és a menetben kijelölt sorhelyüket végig megtartják. A résztvevők lehetőség szerint égő gyertyát hordanak. A pap-ság karingban stola nélkül vesz részt a korpusbau. (S. Congregatio Rituum határozata.) A körmenetet *Városi Gyula* érsek vezeti.

A körmenet befejezése után a tömeg a legrövidebb úton (a Gyár-utcán) vonul a nagygyűlés területére.

Este 7 órakor.

Megnyitó diszülés.

1. A nagygyűlést gróf *Zichy Gyula*, Pécs egyházmegye püspöke és *Nendtvich Andor*, Pécs város polgármestere üdvözlök.

2. Elnöki megnyitó. Tartja gróf *Zichy János*, a nagygyűlés elnöke.

3. A védnökség és elnökség megalakítása.

4. A szakosztályok kiküldetése. a) Hitbuzgalmi és karitatív szakosztály. Elnökségre jelöltnek *dr. Fischer Colbrie Agost* kassai püspök és *dr. Zlinszky János* szövetségi alelnök. Tanácskozási hely a Belvárosi Katolikus Kör.

b) Közművelődési szakosztály. Elnökségre jelöltnek gróf *Benyovszky Mór* főispán és *dr. Mihályffy Akos* egyetemi tanár. Tanácskozási hely a Budai Külvárosi Katolikus Kör. c) Szociális szakosztály. Elnökségre jelöltnek gróf *Mailth Iósef* és *dr. Gieswein Sándor* osz. képviselő. Tanácskozási hely a Budai Külvárosi Katolikus Kör.

A megnyitó diszülés után a kiállítás területén találkozás.

Augusztus 26-án, hétfőn.

Reggel 8 órakor *Veni Sancte*. Tartja: gróf *Zichy Gyula* megyés püspök. Sztetmise alatt *Glatt Ignác* vezetése alatt a híres pécsi gregorián kar énekel.

Kongresszusok és szakülések.

I.

A belvárosi katolikus kör disztermében hétfőn délelőtt 9 órakor eucharisztikus diszülés.

Elnöki megnyitó. Tartja gróf *Zichy Gyula* püspök. Előadók: *P. Tomcsányi Lajos* S. J., *dr. Strommer Viktor* tanár, *dr. Frey János* esperes, *dr. Glattfelder Gyula* tanulm. felügyelő.

Utánna ugyanott: Növédelmi ülés.

1. Megnyitó. *Dr. Wurster József* kanonok.

2. Fogházmisszió. *Farkas Edith* alapítványi hölgy.

3. Cselédnevelés. *Wünsatner Henrikné* nőv. elölj.

4. Növédelmi feladatok. *Dr. Strommer Viktor* tanár.

Délután 2 és fél órától 5 és fél óráig: Hitbuzgalmi és karitatív szakosztály.

Elnökök: *dr. Fischer Colbrie Agost* püspök és *dr. Zlinszky János*.

1. Világiak apostolkodása. *Dr. Osváth János* igazgató.

2. Hitvédelmi mozgalmaink anyagi forrásai. *Gerely József* szerkesztő.

3. Ifjuság védelme. *Frágay Irma* tanítónő.

4. Nemi felvilágosítás. *Fludorovics Zsigmond* tanár.

2. Vallásháborítás. *Dr. Baránszky Gyula* ügyvéd.

Nem csalódhatott benne. Szép legény, becsületes legény s ég a dolog a keze alatt, volt alkalma tapasztalnia.

— Már csak azért rem vitatják kendtek, hogy *Berkes* nem érdemelte meg *Borcsát*?

Tóth nevetve szólt közbe:

— Hanem a kend *Julisa* mégis mást érdemelt volna!

Az emberek összenéztek és önkéntelen, erre a nem várt fordulatra elkomolyodtak.

Egy lányra gondoltak, ki már három éve eltűnt a faluból valami nagy szomorúság miatt. Pedig olyan jó volt, olyan derék volt, hogy a legutolsó zsellér is szerette.

Török Mihály uramat elborította a láng. Még senki nem vetette szemére az ő könnyörtelen cselekedetét. Tudták, hogy meggyül annak vele a baja. S im ez az ember odacsapja elébe. Készen volt vele, hogy lehordja, összeszedje s megmondja, mi hogy volt, hogy ő nem akart rosszat, mikor a megdöbbentő mély csendben megszólal az esti harangzó.

Török Mihály uram fölök orbácsolt kedély-

lyel fogott az imádságba. A gazdák fölálltak a harangszóra és lassan keresztet vetettek. Oh mennyi megnyugvás, szelidség, bizodalom van a falusi emberek imádságában. Nem követelőznek ezek az Istennel szemben, ezek csak hálát adnak a vett jókért s kikérik szent kegyelmét a holnapi virradatra.

... A kis harang lágyan, áthatóan csendgett. Keleti szellő lebbent s a harangszót messzi keletre elhordozta. Hallják a Bekecsen s a pásztorok e harang hívó szavára térdelnek le a zöld puha gyepázsitra. Hallják a közel-első erdőn, hol elnémül a szénégetők danája s az elfojtott láng dübörgése, pattogása mellett áldó sóhajt küldenek feleségeikre, gyermekeikre. Hallják a messzi mezőkön, buja legelőkön, hol az esti csillag jöttével pásztor tüzek gyulnak s ábrándos furulya mellett legények énekelnek.

Az utcán is alig-alig hallatszik a zaj. Kit hol ér a harangzó, ott áll meg legalább egy pár pillanatra.

Ez az időpont, mely belevezet az éjsza-

kába. Az utak mentén a csalánok, vadbükkök, törpe burjánok között megcsillan az éjjeli lámpás, a szent János bogár. A kerítések mellett helyet foglalnak a hűsleges komondorok s harangzó után csakhamar nekiindul éjjeli útjának a bakter.

A második kis csengő után ismét beszédbe kezd valaki. A mi ezután következik csak addig tart, míg az asszonyok vagy gyerekek vacsorára nem szólítják a gazdákat.

Török Mihály tompa, szintelen hangon beszélt. Ki tudja, mily sebet szakitott föl az esti harangzó, az az előtti beszéd. Nem hozta elé a leányt. Olyan megtörtnek látszott, hogy még a Tóth Anti szive is elfacsarodott. Csak-hogy a parasztnak legkevesebb szava a vigasztalásra van. Tehát komoly hallgatással tisztelték tájdmát.

A felső piac felől szekérszörgés hallatszott. Remete felől közeledett egy ütött-kopott gyékényes jármű, két rossz gebe hurcolta. Lassan vontatottan dőcögött, kopogott a köveken, olyanformán, ahogy a halottas szekér szól, mi-

MERTZ

„MAGYAR BODEGA”
„Korlátlan” borkimérése

Telefon 448. sz.

Körözs-utca, Mertz-ház.

Telefon 448. sz.

Ajánlja tisztán kezelt fehér és vörös hegyi borait.

Kőbányai szalon söreit és mindennemű finomabb kisüsti pálinkáit, mérsékelt árak mellett.

6. III. rendek társadalmi munkája. P. Trejfan Leonard házfőnök.
7. Iparosok hitoktatása. Blandl György káplán.

II.

A belvárosi katolikus kör földszinti termében délelőtt 10 órakor az Országos Pázmány-Egyesület közgyűlése (saját programja szerint.)

Utána Sz. László-Társulat ülése. Várady L. Árpád püspök vezetése alatt saját programmal.

Utána délután A magyar keresztény iskolatestvérek képzőegyesületének közgyűlése.

Elnöki megnyitó, Zichy Aladár gróf. Evi jelentés. Számadások.

Utána Regiszi Szent Ferenc-Társulat jelentése.

III.

A Pécsi budai katolikus kör olvasó-termében.

Köznevelődési szakosztály.

1. Autonómia és iskola. Keményffy Dániel dr. tanár.

2. Családi és iskolai nevelés reformja. Kovács S. János igazgató.

3. Tudományos és közhasznú ismeretek terjesztése. Szilvek Adorján Lajos dr. kanonok.

4. Diákkörök. Csáky Adorján dr. gróf.

5. Az internátusok vallási jellege. Kerékgyártó Árpád.

6. Gazdasági népoktatás. Molnár István dr. tanár.

7. Népkönyvtárak. Wohlmuth Ernő.

8. Népszajtó. Vass József dr.

IV.

A pécsi Budai Katolikus Kör nagytermében

szociális szakosztály.

J. Szövetkezeti kongresszus.

1. Hét és fogyasztási szövetkezetek. Dr. Mócsy István.

2. Termelő és értékesítő szövetkezetek. Dr. Molnár István.

3. Bérközvetkezetek. Vitkovics Ferenc.

II. Ipari kongresszus.

kor a temető-hegyre másszik. Idegen öltözött ember hajította s mikor a csoporthoz jutott, kiszólott éneklő csángó hangon:

— Török Mihály uramat keeresném . . .

— Itt van.

— Szabó Ráki tudatja Móduából, hogy meghalt a Julis leányzó . . .

A szekeres nem tudta tovább mondani. Oh, oh, szegény öreg. Megtántorodott s alig, hogy le nem vágta magát mint a kidöntött fa. Arca fehérebb lett a feljövő holdvilágnál.

— Ha az anyja megtudja, utána megy — nyögte, panasolta magába. Az emberek szomoruan, sajnálkozva álltak körül Török uramat.

Tóth Anti szemében köny csillogott.

Halkan kapunyitás hallatszott és kilépett rajta Török. Járása lassu, ingadozó, mint az olyan embereké, kik minden lépésüket megfontolva, tudatosan teszik.

— Jó estét adjon az Isten . . .

A gazdák lassu kórusban fogadták a szokásos »Adjon Istennek«.

Előre összeszorult a szívük és reszkettek,

1. Az önálló kisipar életképessége. Dr. Molodoványi Gyula.

2. A kisipar törvényhozási védelme. Dr. Zlinszky János.

3. Kisipari szövetkezetek. Dr. Krüger Aladár.

III. Szakosztályi tanácskozások.

1. Mit tehetünk a szakosztályok terén. Kirschanek Ödön.

2. Tanonkotthonok vezetése. Wüstner Henrik.

3. Munkásleányok nevelése. Csepela Lajos dr.

4. Kegyes alapok szociális szolgálatban (indoklás nélkül).

5. Párber-kérdés. Bakos János.

6. Alkoholizmus. Szabó György.

NB. Azon szakosztályok, melyek tárgysorukat hétfőn ki nem merithették, értekezletüket kijelölt helyükön, kedden folytatják elnökük által meghatározandó időben.

Az eucharisztikus papok hétfőn délután a szeminarium disztermében tartják értekezletüket, mely után ugyanott a pécsyegyházmezei missióegylet gyűlésezik.

A katolikus legényegyletek elnöki értekezlete a pécsi legényegyletben ül össze zártkörű jelleggel, saját programja szerint.

Hétfőn este 6 órakor (a nagygyűlési sátorban).

Első nyilvános ülés.

1. Mit köszönhet az emberiség az egyháznak. Molnár János dr. prelátus képviselő.

2. Az anyagi önállóság, mint az egyéni érték emelője. Nagy Emil dr. képviselő.

3. Sajtószabadság. Turri Béla szerkesztő.

augusztus 27-én, kedden.

Reggel 8 órakor szentmise a székesegyházban.

Délelőtt 10 órakor.

Második nyilvános ülés.

1. Az egyház nevelési joga. Csernoch János dr. képviselő.

2. Népfelvilágosítási feladataink. Fridreich István dr. tanár.

3. A katolikus hitélet és a társadalom kialakulása. Rézbányai József dr. tanár. Délben lakoma a kiállítás területén.)

Katolikus tanárok értekezlete.

Délután három órakor a Papnevelő-intézet disztermében az Országos Katolikus Tanár-egyesület ügyében előértekezlet lesz. A megnyitó után, melyet Prohászka Ottokár dr. püspök, mint az Országos Katolikus Szövetség igazgatósági tagja végez, az értekezlet zártkörűnek tekintendő.

Keresztény Szövetkezetek Központja értekezlete.

Kedden délután három órakor a belvárosi Katolikus Kör disztermében.

Tárgyak: A szocializmus és szövetkezetek, Weicher Miklós plebános.

A szövetkezetek készpénzfizetéséről, Wildfeuer Károly dr. orsz. képviselő.

Állástoglalás a szövetkezeti törvénytervezet azon pontja ellen, mely csak a tagoknak enged árut kiszolgáltatni, szabad vita.

Délután 3 és fél órakor a belvárosi katolikus körben.

Zárt ülés,

melyen a tagsági jeggyel bírók döntenek a letárgyalt javaslatok felett.

Este 5 órakor.

III. Nyilvános ülés.

1. A katolikus Egyházban rejlő szociális erő. Gróf Majláth József.

2. A kivándorlás erkölcsi okai és óvszerei. Szemcsányi György képviselő.

3. A kereszténység kulturfeladatai. Dr. Prohászka Ottokár püspök.

Záróbeszéd. Dr. Várossy Gyula kalocsai érsek.

Az ülés után felvonulás a székesegyházhoz, melynek kivilágítása mellett zene és karének zárja be az ünnepeket.

A belényesi választás.

— Saját tudósítónktól. —

Véres napokra van aggasztó kilátásunk a belényesi választó kerületben. A nemzetiségi izgatók áldatlan munkájának már is mutatkoznak sajnálatos, szomorú tünetei a kerületben. A terrorizmussal határos nemzetiségi izgatások révén a kerület magyar és román polgárságának békés együttélése lelketlenül meg van bolygatva és különösen a független érzelmű polgárság személy- és vagyonszüksége áldozatul esett már is a román nemzetiségi aktiv politika rövidlátásának, lelketlenségének. Napirinden vannak a kerület nem egy községében az izgalmas összetűzések, pedig még egy teljes hét választ el a választás napjától. Míg a függetlenségi lobogó Kardos Árpád nevével a higgadt, komoly rábeszélés és tárgyilagos elvi meggyőzés révén hódít a kerületben; addig a nemzetiségiek a végső erőmegteszteléssel dolgoznak. Az eszközökben és hivek toborzásának módjaiban nem válogatósak a nemzetiségi kortesek.

Agárdi István

mázoló és butorfestő
az Emke-palota alatt.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat szép, finom s a legutányosabb árak mellett elkészíteni, különösen butorfestésekre igen nagy súlyt fektetek, nemkülönbön épületmunkákra és berendezésekre is.

Ezenkívül nálam házi szükséglethez kívánandó színekben különféle olajba tört festékek is kaphatók, melyeket annyival is inkább előnyösebb nálam beszerezni, hogy minden további piszkolódás, keverés kikerülésével használni lehet.

A nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogását és bizalmát, melyet eddig irányomban tanusított, ugy ezután is kiérdemelni óhajtom.

Ugyanitt tisztességes családból származó 1—2 fű tanulóul felvétetik, fizetéssel vagy teljes ellátással. (Lehet vidéki is.)

Tisztelettel Agárdi István, mázólo és butorfestő.

kardja markolatán. Várja a jövendőt és érzi, tudja, hogy a közös ügynek az ő erejére is szüksége lesz.

Az ősmagyar lovas mesteri ecsettel megfestett képében feltalálom a magyar jellem és vonásait. Látom szemlélő erejét, belátásának tisztaságát, felfogásának és ítéletének elevenségét s biztonságát, a mint nomád életmodjából, hazája tiszta világitásu és kevés színű sik viszonyából kifejlődött. A folytonos harc kifejlesztette bátorságát és ügyességét. Az ősmagyar személyes bátorsága, őszintesége, nyílt egyenessége kész szembeszállni a veszéllyel. Ezen tulajdonságait megőrizve a magyar fajlélek és eszményképe maradt nemcsak harci magatartásában, hanem erkölcsi lefolyásában is. A közérdek és a nemzeti összetartozás érzete, a szabadság szeretete politikai szenvedélyévé vált, mint Freisingeni Ottó írja. És ezen jellemvonásait, fajlaki típusát a beolvadt idegen a legkülönfélébb népelemek szakadatlan vegyülése dacára is hiven és félreismerhetetlenül megőrizte mind a mai napig Szent István apostoli királyunkat megerősítette a kereszténység szelleme, mely a pogány erkölcsöket és természeti szilajságot megszelídítette, a faji jellemvonásokat fölemelte, megnemesítette és megszentelte a genialis Árpád-dinasztia uralma alatt, úgy, hogy a magyar büszkén vallhatta magát Európa leglovagiasabb nemzetének, akár nemzeti történelmét, akár társadalmi és magánéletét tekintjük.

Nemzetünk történelme egy lovagias, önértékes, bátor és vitéz nép önfentartó küzdelme, melyben Nyugot védőfalává és az európai mivelődés védőbástyájává lőn. Az ő holttetemeiből, vitézi hullásából emelte védőfalát Európa kulturája. Társadalmi és magánéletét Európa közelismerése szerint a családiasság, a gavallérság, a bátorság, az önérték, a nagyelkűség, a jog- és igazságszeretet, a fáj- és hazaszeretet, a nő tisztelete és védelme, a vendégszeretet, melynek a világon mása sincs, szóval a lovagerények nimbusza ragyogja körül. A magyar lelkében a vallás és a haza fogalma egyesül. Templom az ő vára és vára az ő temploma. Szent István király atyai tanácsai fiához, Imre herceghez, a keresztény és magyar uralkodó erényeit fejtegetik. Négy főeszméje: a hitben való hűség; az idegenek és nemzetiségek befogadása s megbecsülése; a nemzet hagyományainak és törvényeinek tisztelete; a bölcsék és jók tanácsának megfogadása és a hadi népek különös becsületben tartása. Imre herceg ifjan elhált de e tanácsok sarkigazságai maradtak a magyar államférfiúi bölcseségnek és politikáknak, vagyis: nemzeti érdekeinket és fejlődésünket a nyugathoz fűzni, de fel nem áldozni neki; a szabad nemzet és szabad ember kardjával védelmezni közös érdekeinket a hitetlenség és vadság ellen, a magunkéit mindenki ellen.

És a mint elvonul most lelki szemem előtt a Volgamenti nomád lovas képe s látom a magyar faj fő jellemvonásait a mint e faj vérel és vizállyal, de dicsőséggel irt történelmét végig gondolom; a mint a kereszténység által megtisztított s fölemelt eszményi magyar lovagjellel vonásait buvárlom: önérték és nemes büszkeség fogja el lelkemet.

Előttem az eszmény típusa és a faj fejlődésének prognostikonja. De egyuttal elém mered a jelen Istertől s kereszténységtől elpártolás óráinak rémképe, mely elvadhathatja, megronthatja e nemes faj erkölcsait, megemészti fizikai erejét s lovagerényeit, megsemmisíti idealizmusát. S a mint e szomorú kép láttára elsirdogálom bus elegiamat, a keresztény magyar lovagjellel ragyogó példaképei integetnek felém, szent reménységtől ihletve kiderülni látom fejem fölött az ég boltozatát.

Mert k. ifjak az önök bizalomtól ragyogó szeméibe tekintek, tekintem ama fénséges elemeket, melyeket itt hallgattak az őrizet falai között, melyet — engedjétek k. fiaim, rendszerint akkor is gondos ápoláson fogunk jelni, ha nem leszünk ott — magverők és kereteszek.

Ne feledjünk: a műveltség csak akkor értékes kincs, ha a művelt szó keretébe van fog-

foglalva. Az anyagi ember közt a mindennapi-ság. Aki a komoly érzésen és gondolkodáson felülemelkedni nem tud, az legyen bár a világ összes honmegavult s durva ember, kit az élet árja elsodor s a modern élet örvénybe csal. A szellemi ember célja és rendeltetése

Amilyen lelkiismeretünk előtt a keresztény Magyarország kilencszázados multjával nagy drámája Bölcsője fölött ott virrasztó s honalapító Árpád szent malaja, István király, ki hő elemeket polgárosította és megvetette a királyi hatalom és népszabadság s a magyar alkotmány örök alapjait. És ahányszor nagy korszak lép színre, valahányszor nemzeti nagy királyaink közt dicsőséget szereznek a magyar névnek és a faji tulajdonságok mellett a nyugateurópai műveltség szálai szűrődnek alkotmányodban, a kereszténység amaz erkölcsstényező, amelyből a vitézség, a lovagiasság, a tiszta erkölcsök üdítő vizét és erősítő kincsét menti a magyar. A szent keresztrel és állami életnek összeforrasztó közurával, a szent koronával — indul utnak a magyar állam megszabadulása, nemzeti műveltségünk és a magyar név dicsősége. A népvándorlás nagy tömegei és viharedzett népei elenyésztek a népek tengereibe; hindu és kínai tömegek a keresztény kultúra áldásos befolyása, termékenyítő ereje nélkül merevségre, stádnoldiri, szaggatásra vannak kárhóztatva, mozdulatlanul álmadoznak, mint valami persa narsa — a magyar faj kikerülte a zátonyokat. Varé katasztrófák között mi hol nemzedékeket irtottál ki emberöltőkre — rakásra gyilkolt csecsemők hulláin tört elő a pusztító had, hogy üszköt vessen a családi tűzhely szent tüzebe, hol legyilkolja a mosolyt és boldogságot — él magyar, áll Buda még. A magyar címer kétös keresztje ki nem dől, szent koronája épokban hirdeti k a legalkotmányosabb magyar király fején. A nemzet vel-lásos hite és keresztény kegyelete nem más, mint két ikertestvér.

Félreértések — katasztrófák közül épen került ki: a királyi s nemzeti szívdobbanás egysége, ez egység zárja, kapcsa, biztosíték a szent korona s a Leborulok a szent korona tanának nagysága előtt.

Azután, hogy a jogot és szabadságot tipró idők temetőjében zokogó költők resignációja és fájdalma zengi a halotti tort — s a Hazádnak rendületlenül, a kényuralom verontásai és az aradi vértanúk Golgotáján is kivirágzott a szabadság fája — Felsőleges királyunk és a nemzet béke csókjai között egy fejedelem női szív közbenjárására egymás kebelére borul. Nemzeti nagy hőseinknek szobrokat emeltetsz. A Ludovika Akadémia-zászlaját király kezeid avatták föl s kigöngyöltetted a magyar trikórt, hadd lengjen bátran, büszkén és szabadon . . . Kinek napja a majthényi sikon le-áldozott, porladozó csontjait elhozattad onnan ahol a Marmara-tenger hullámai mormolták a halotti imát, hogy a kurucok csillapuljanak, a nemzeti hősök sirja legyen zarándok templom. Szivetek minden dobbanása legyen imádság a királyi nagy akarat, minden óhajtása áldás királyi lépteire.

Emberi nagyságnak, jellemnek, katonai kötelességszeretnek, királyhűségnek fő forrása az a szent érzés, melyet hazaszeretnek nevezünk.

Haza! mért vagy oly drága szívünknek? Miért? Oh mert minden ami szívünknek kedves, amiért élni édes és jó fölleljük nevedben Anyádnak könnye, mely egykor szent sebére hullt, gyermeki mosoly, mely földöntuli boldogsággal tölti el lelkünk, lelkednek első megindulása, az a begyepesedett hant, amely szüleid vagy gyermekeid porladozó testét fedi; az a legelső daliam, mely ott tészkel emlékezetben . . . Cserebogár, sárga cserebogár . . . azok a rokonunk és a barátuk, akik közel állnak sziveinkhez; az üdvözlő napsugár, az aranykalászos mező, amelyből táplálád tested; ringóbölcsöd tündérmeséje, a rónák délibábja, a sultogó erdők mélység, a magasra hívó bércek susogó tenyese csobogó patakjaival viz-esések harsogásával mind együtt véve a Te hazád . . . Ez a föld az, amelyen megszeretted az anyádat, megismerted az Istent, melyért

apáink vére folyt s melyhez annyi szent neved egy ezredév csatol. E világon kívül nincsen számodra hely? Aldjon vagy verjen a sors keze. Itt élned, itt haldnod kell. Isten vezérelje Egri mondás és kissé istenes ki alkotá a szivet s adott bele érzelmeket, Istent, új hazát és nemzetet, hallja szent esküvésteket . . . Szegénynek drága a hit, mely hozzá nevelni megtanul . . . Legelső magyar ember a király, érte minden honfi karja készen áll . . . Huzza a a vén cigány, hurja vérszél szilajabban, sulyosabban zengi a halotti tort. A hol nemzet sülyed el, népek veszik körül és az emberek millióinak szemébe gyászkyöny ül. De Taystun-ként lelkesít!

Az eszményi szépet, igazat és jót valósi-tani meg a gondolkodás és az érzet birodalmában, ennek szentelni alá minden cselekedetet, az élet minden mozzanatát. Akár modern emberek vagyunk, akár ezen vagy más téren működünk — mondá a németek nagy császára Aachenben — az mindegy. Aki életét nem a vallásra alapítja, az elveszett. Így akarom én is. Minthogy ezen a napon és ezen a helyen nem csak beszélni, hanem fogadalmat tenni is illik, ezennel megfogadom, hogy az egész birodalmat, az egész népet, e parancsnoki kar által képviselt hadsereget, a birodalmat és hazámat a kereszt alá helyezni, annak oltalma alá, akiről Péter apostol mondta, hogy másban nincs üdvösebb és hogy az embereknek nem is adatott más név, amelyben üdvözölhetnek mint, aki azt mondotta magáról: »Az ég és a föld elmulnak, de az én szavaim el nem mulnak.«

A szivet-lelket felemelő beszéd elhangzása után a zászlót az ifjak sorsfala elé vitték s az esküre került a sor.

Az eskü szövegét Istók Gyula főhadnagy

segédtsit olvasta s három újukat feltartva, az ifjak utánna mondták azt.

Mikor az utolsó esküszavak is elhangzottak,

Kamenszky őrnagy iskolaparancsnok intézett rövid, katonás beszédet a már felavatott tiszt-helyettesekhez. Buzdította őket, hogy az új életben, melybe most kilépnek, igyekezzenek férfiasan megállni a helyüket, tanuljanak tovább, hogy diszére legyenek majdan a tisztikarnak. Hogy a jövőben is így akarnak élni rártásák ki kardjaikat.

Egy pillanat alatt megvillant a sok kard a napfényben, jelezve a lelkesedést, ami az ifjak szivét eltöltte.

Az iskolaparancsnok azután jelentést tett a jelenvolt vezérőrnagynak s ezzel a szép ünnepély véget ért.

Az ifjak szétoszlottak s a diszszázad bevonult a laktanyába.

Délben diszebéd volt az intézetben, amelyen a tisztikar és az új tiszt-helyettesek vettek részt.

Az ünnepély után s a délutáni órákban vigan csörgött a sek tiszt-helyettes kardja az aszfalton. Az első sétát tették az új uniformosban.

UJDONSÁGOK.

Ő Felsőleges születése napja.

Vasárnap ültük király Őfelsége legmagasabb születése napját. Az összes itt állomásozó katonai csapatok kora reggel vig zeneszóval kivonultak a Boné-kuti nagy gyakorlóterre, ahol sátorban volt az oltár felállitva. Hét óraker tábori mise volt, amely közben a csapatok diszlovéseket tettek. A tábori mise után a csapatok elléptettek az altábornagy előtt s bevonultak a laktanyákba. A tábori misén nagy közönség volt jelen. Dél előtt 9 óraker a I. szert. székesegyházban ünnepélyes hálaadó istentisztelet volt. A szent misét Fetser Antal felsz. püspök tartotta. Az istentiszteleten a hatóságok, hivatalok képviselői s a katonai tisztikar s nagy számú közönség volt jelen.

A magyar főváros is méltó ünnepségek

keretében hódolt Ő Felségének születése napján. Délelőtt a budavári koronázó Mátyás-templomban hivatalos istentisztelet volt, melyen jelen voltak a kormány több tagja, az egyházi, polgári és katonai batóságok fejei. A király születése napján szokásos diszszemlést is megtartották a Vérmezőn. Délután 2 órakor Wekerle Sándor miniszterelnök a király születése alkalmából diszszembédet adott.

A király születés napjáról gyönyörű cikkben emlékszik meg a hivatalos lap. A szép cikkből ide iktatjuk a következő sorokat:

A magyar nemzet hosszú évtizedek óta tanúsítja Első Ferencz József felséges urunk iránt az alattvalói hűségnek, a nemzeti áldozatkészségnek, a törhetetlen ragaszkodásnak olyan példáját, aminővel diadalmasan járhat elől minden más nemzet közt az összehasonlításban. — Büszkén vallhatja nemzetünk, hogy nincs trón a világon, amely alá a lángoló hazafias érzés olyan eszményi sziklavárat emelt volna, aminőn a magyar királyok trónja nyugszik. Lehet-e másképpen, mint a király, aki apostoli koronával megszentelt fején, egyszersmind az apostolok ihletett elméjével mérlegeli hű magyarjainak legforróbb kívánságait: szintén szeretetet adjon a hódolattal felkinált szeretetért? Lehet-e a trónja köré védő karral sereglő milliókhoz másforma a király, mint bölcs és jó; mint igazságos és a nemzet szíve dobanását megértő; a szerint cselekvő?

Szent István király napja.

A magyar nemzetnek nagy ünnepe van ma; első koronás királyának, a második honalapító Szent Istvánnak emlékezetét üljük kegyelettel. A templomok boltívei alatt felzeng a sóhajszertű ének:

„Ah! hol vagy magyarok tündöklő csillaga.”

A nagy nemzeti ünnep alkalmából a házakat fellobogózzák. A székesegyházban délelőtt 9 órakor nagy egyházi pompával megy végbe az ünnepélyes istentisztelet. A szent misét Széchenyi Jenő kanonok, a szent beszédet pedig dr. Karácsonyi János kanonok tartják. Az ünnepélyes istentiszteletre a polgári és katonai batóságok is hivatalosak.

Mehett!

Sugár Gyula, a Székelyhídon szerencsétlenül járt áldozat halála előtt azt vallotta, hogy a vasut személyzetéből senkit sem vádol, nem akar családost embereknek bajt okozni. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a vasut ne okuljon az esetről, sőt talán még könnyelműben bánjon az utasok életével. Már pedig az alábbi eset éppen nem azt bizonyítja, hogy a vasut valami nagyon szívére vette volna szegény Sugár Gyula sorsát.

Vasárnap egy kilenc tagból álló társaság akart felszállni Velencén az ötórás fürdői vonatra. A fürdői vonat nem hiába a belényes-vaskóhi vasúttársaságé, de gyorsaság tekintetében le is őrzi a leggyorsabb konflis lovat is. Kényelmes kis kávédaráló a mozdonya, lassu menetre és nagy pihenésekre berendezve. A kis társaságot a kalauz előbb egy félig telt szakaszba akarta begyömöszölni, míg egyik kiránduló felfedezett egy üres szakaszt s erre sietve oda szállottak be. Hatan fent is voltak. A vonatvezető ott állott és nézte, aztán felkiáltott:

— Mehett!

A társaság rászólt:

— De hiszen még nem vagyunk bent!

A lent maradtak féllábbal felkapaszkodtak a lépcsőre, mire a kalauz ismételte:

— Mehett!

A kávédaráló füttyölt, a vonat megindult, a hágcsón lógó és görcsösen kapaszkodó utasok pedig a vonat haladása közben, életveszély közt kapaszkodtak fel a szakaszba. Isten csodája, hogy egyik sem került a kerekek alá. Ha ilyesmi előfordul egy gyorsvonatnál, hát ott drága az idő, a könnyelműséget talán-talán lehet menteni a nagy sietéssel. De hogy a belényes-vaskóhi és a fürdői vonatok, amelyekről menet közben kedélyesen le lehet szállani virágot szedni, miért sietnek éppen az állomáson, az már igazán csak nagyvárosi hóbortból magyarázható. A mi pedig vasárnap történt, az bűnös könnyelműség, a melynek ismétlődését lehetetlenné kell tenni. Ajánljuk az esetet az illetékes hatóság figyelmébe, nehogy más alkalommal szerencsétlenség következék belőle.

* Lemondott a városatyaságról

Schöpplin Agoston nyug. posta-távirda igazgató elköltözik Nagyváradra s ez okból tegnap a városnál viselt törvényhatósági bizottság tagságáról lemondott. Schöpplin Agostont a váradolaszi-i kerület választotta s így ez év végén a lemondás folytán választás lesz Várad-Olasziban.

* Kinevezés a megyeházán.

Dr. Des. Echerolles Kruspér Gilbert biharvármegyei közigazgatási gyakornok, tb. aljegyző lemondott ez állásáról. A főispán most Baranyi Tibor díjtalan közigazgatási gyakornokot tb. szolgabíróként nevezte ki helyére és erről a megye alispánját tegnap értesítette.

* Elmaradnak az ellenőrzési szemlék. A közös hadsereg és magyar honvédség nem tényleges állományú legénysegének szokásos ellenőrzési szemléi, valamint a néptelkélés időségi jelentkezései az idén is elmaradnak. Erről tegnap értesítette a honvédelmi miniszter körrendeletileg Biharvármegye közönségét a megfelelő további sürgős intézkedés végett. A tiszti jelentkezéseket azonban az eddigi módon a folyó évben is megtartják.

* Dobó István szobra. Az egri dalos verseny keretében tegnap leplezték le nagy ünnepélyességgel Dobó Istvánnak, az egri hős várparancsnoknak szobrát Egerben. A szobor leplezése előtt Samassa József biborosérsek tényleg segédlettel szent misét mondott. Innen a közönség a Kossuth Lajos-térre vonult a szobor leplezésére. A leplezési aktus megkezdésekor elsütötték a várban Dobó öreg ágyuját, azután 2000 dalos ajkán felzúgott a magyar imádság, a Himnusz. Utána Szmracsányi Lajos püspök megnyitó beszédet mondott megemlékezvén benne a királyról is. Az ünnepélyt a Szózat zárta be. Déliben diszszembéd volt. A vendégek egyrésze Samassa biboros asztalához volt hivatalos, hol a biborosérsek mondta az első pohárköszöntőt a királyra, másrésze az Uri kaszinóban gyűlt bankettre, ahol Zichy Géza gróf mondott pohárköszöntőt a királyra.

* Titkos tanácsosi méltóság. O felsége a magyar király Steinsberg Mór tábornagynak, aki Csanády Arthur altábornagy előtt a nagyváradai 17-ik gyaloghadosztálynak volt parancsnoka, a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

* Osterlamm Armin kinevezése. Mint a hivatalos lap közli, a király Osterlamm Armin erdőfelügyelőt az erdőfelügyelőségi szolgálati igazgathoz főerdőtanácsossá nevezte ki.

* Anyakönyvezetők kinevezések.

Glac Antal, Biharvármegye főispánja anyakönyvezető helyettesekké a bezneyi állami anyakönyvi kerületbe Trippon József okleveles elemi iskolai tanítót teljes működési hatáskörrel, a görbedi állami anyakönyvi kerületbe Epure Zakariás okleveles jegyzőt korlátozott hatáskörrel és Papp Mihály okleveles jegyzőt a krajovai anyakönyvi kerületbe teljes hatáskörrel kinevezte.

* A fekete-sárga zászló miatt. A budapesti Ludovikában az idén egygyei kevesebb tisztet avattak fel tegnap a király születése napján, mint más években, ugyszinte kettővel kevesebbet a bécsi katonai akadémián. Ennek oka a következő. A budapesti és bécsi katonai akadémiák növendékei év közben tanulmányi kirándulást tettek Fellamsee-be, ahol csónakokra szálltak és csónakáztak a tavon. Thury Lajos ludovikai növendék csónakázás közben a csónakon lengő fekete-sárga zászlócskát letépte, segített neki két bécsi növendék. Egy osztrák tiszt ezt meglátta, jelentést tett a felsőbb katonai parancsnokságnak, melynek közbelépésére a honvédelmi miniszter Thury Lajost kizárta a Ludovikából. Ugyanez történt a két bécsi akadémistával a hadügyminiszter rendeletére. Ez az oka, hogy tegnap a két akadémián hárommal kevesebb tisztet avattak fel.

* Tiszti kinevezések. O felsége a Tseriam harmadéves végzett növendékei közül Ilmer Egont a 37-ik gyalogezredhez hadnagygyá kinevezte. A Ludovika Akadémia végzett növendékei közül Akantisz Rezső és Akantisz László a nagyváradai 4. sz. honvédegyalozredhez György Géza, a vaskóhi püsp. urad. Ikerdész fia, a marosvásárhelyi m. kir. 9. sz. honvédegyalozredhez lettek hadnagyokká kinevezve. A honvéd hadapródiskolák negyedéves növendékei közül a nagyváradai 4. sz. honvédegyalozredhez kinevezettek hadapródtiszt helyettesekké: Nagy Ferenc, és Igaz Ödön; hadapróddá Szaitz József.

* Félhelyáru előadások az Urániában. Ma Szent-István ünnepe alkalmából, délután 3-tól este 6-ig félhelyáru előadásokat tart a nagyváradai Uránia mozgófénykép-színház. Az új műsor pompásan bevált úgy, hogy vasárnap délután 3 órától este 10-ig, több mint 1600 lélek látogatta az Uránia előadásait. Legközelebb már nagyváradai felvételek is kerülnek bemutatóra. Ezekhez a képekhez Nagy Mihály hírlapíró társunk tart felolvasást. Az új felvételekkel már serényen próbálnak délelőttönként az Urániában.

* Halálozások. Ozv. Dragovits Vincéné sz. debreceni, Bárdny Katalin aug. 19-én élete 78-ik évében elhunyt. Temetése holnap d. u. fél 4-kor lesz a Perces u. 16. sz. a. gyászházából. Leánya Jolán, veje dr. Szentlélek Mészáros László törvényszéki bíró és unokái gyászolják. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 23-án d. e. 10 órakor lesz az olaszii plébánia templomban. — Hanslián Jánosné sz. Brozmann Katalin f. hó 19-én élete 64. évében elhunyt. Temetése holnap 5 órakor lesz a Lukács György utca 6. sz. a. gyászházából. Hanslián János férje, Brozmann Antónia, Brozmann Miklós, Gaulik János testvérei, Hanslián Erzsébet, Hanslián Éde, Hanslián Emil, Hanslián Hermin gyermekei, Hanslián Edéné szül. Thomass Mária, Hanslián Emilné sz. Terényi Vilma menyei és Herbert Greinert, mint rokon gyászolják.

* Szépirásai tanfolyam. Bihari I. Ferenc, a szépirás közismert jeles mestere, mint minden évben, az idén is szépirásai tanfolyamot nyit városunkban. A jeles mester írásmunkái Láng József könyvkereskedő üzletének kirakataban láthatók. E munkák úgy az írás technikája, valamint a művészies kivitel által mindenki figyelmét magukra vonják.

Megtekintésüket ajánljuk mindazok figyelmébe kik a művészet ezen ága iránt érdeklődnek.

* A Félix-fürdő Szent István-ünnepélye. Holnap Szent István napján a gyönyörű fekvésű kies Félix-fürdő egy kiválóan élvezetes szép ünnepély színhelye lesz közbecsült bér-
lőjének, Komzsik Alajosnak fáradságot nem ismerő buzgalmaiból s áldozatkészségéből. Ugyanis s már meglevő szórakozás a élvezetekon kívül, melyet a Félix-fürdő a közönségnek nyújt, holnap még bővíteni fog azáltal, hogy agilis bér-
lője egy oly művészi színvonalon álló Szent István ünnepélyt rendez, mely minden tekintetben kielégíti a legkényesebb igényeket is. Már maga az érdekes program is kellő garancia arra, hogy a közönségnek egy kellemes délutánt szerezzen s emellett külön ki sem kell emelnünk azt az előkény kielégítő kiszolgálást, mit Komzsik Lajos jóhírve biztosít. — Az ünnepélyt délután 3 óraker a 37-ik gyalogezred zenekarának hangversenye nyitja meg, mely feiváltva játszik Egri Balog Gábor cigányprimás kitünően szervezett zenekarával. A nékünnepély világpostával is egybe van kötve. A világpostán 2 jutalomtárgyat is sorsolnak ki. Az egyiket az kapja, ki a legtöbb levelezőlapot kapta; a másikat pedig az, ki legtöbb levelezőlapot adott fel. Este nagy kivilágítás és tűzijáték lesz, melynek rendezésével egy Budapestről külön lehozott pirotechnikus van megbizva.

* Nem hagyja az igazát. Oláh Imre, nagyváradi lakos vincellér volt gr. Zselénzky-nél, de ezzel a foglalkozással felhagyott s Nagyváradon Kolozsvári-utcán bormerest és ételárusítást nyitott, a rendőrség azonban részint a villamos vasut forgalma miatt, részint a közegészségi tekintetéből az engedélyt megvonta. A városi tanács azonban feloldotta a rendőrség tő végzését, mert a rendőrségnek nincs joga italmérések betiltására. Közben azonban Oláh Imre a belügyminiszternél is panaszt emelt s a miniszter új vizsgálatot rendelt el. Mivel az új vizsgálat is igazolta, hogy a helyiség tisztátalan s így közegészségellenes, azt nem engedélyezték. Oláh Imre újból a miniszterhez fordult s azt hozza fel, hogy még piszkosabb italmérések is vannak, de azokat nem üldözi a rendőrség, mint őt. Korábban Oláh Imre Amerikába akart menni, de a rendőrség nem adott neki utlevelet. Most már kapna utlevelet, de nem kell neki addig mig az igazságot meg nem kapja.

A munkásszünet SzentIstván napján. A rendőrség a mai nemzeti ünnepre vonatkozólag a következő felhívást adta ki: Szt. István király napján a rendes vasárnapi munkásszünetről eltérően csak az alább megnevezett ipari és kereskedelmi üzletekben van megengedve a kiszolgálás és elárusítás. Déli 12 óráig: borbély és fodrász-üzletekben, kispárnál sürgősen rendelt javítási munkálat, magánosok által a sütőhöz sütés céljából vitt tésztaeműek és hűsfélék kisütése. Délelőtt 10 óráig: minden a napi élelmezés körébe tartozó cikkek elárusítása és házhoz szállítása, nemkülönben a szatócs üzletekben az elárusítás és házhoz szállítás. A pék ipari munkálatok, ideértve a pékműhelyből történő elárusítás és házhoz szállítás. Az egész napon át végezhető ipari munkákra vonatkozólag Szent István király napján is a rendes vasárnapi munkásszünet van érvényben, vagyis minden más itt fel nem sorolt üzlet egész napon át zárva tartandók. Nagyvárad, 1907. augusztus hó 19-én. — Rendőrség.

* Bepanaszolt iparos. Seszták János helyi lakos, csizmadia segéd panasolta, hogy folyó hó 17-én délután azon idő alatt, midőn távol volt lakásától, volt munkaadója. Szabó Lajos csizmadia iparos ott megjelent, s egy régiebb keletű tartozás fejébe összes ruhan-

műt elszállította. Az önkényesen eljáró munka-
adó ellen büntügyi eljárás folyamatba tétetett.

* Iparos ifjak a szinpadon. A nagyváradi ipartestület ifjuságának önképző egy-
lete mint már több éveken keresztül, ugy ez évben is aug. hó 31-én és szeptember hó 1-én este könyvtára javára, a Szigligeti-színházban műkedvelő előadást tart, mely alkalommal a »Csikós« népsziművet adják elő. Az össz-
próbák Antal Antal sziművész rendezése mellett már hetek óta folynak és a szereplők mindegyike nagy buzgalmat fejt ki szerepeik előadása által már eddig is és így remélhető, hogy ugy mint a multban ez alkalommal is derekasan megfogják állani helyeiket iparos ifjaink a szinpadon, melyen már nem egyszer arattak dicsőséget negyedszázados multtal bíró önképzest kultiváló egyletüknek.

* A mi cigányaink. Vasárnap este 10 óra tájban Kajcza István téglagyári munkás panasolta, hogy őt Mundrucz János és Lakatos János velencei cigánytelepen lakó vályogvető cigányok minden elfogadható indok nélkül megtámadták és botokkal elverték. A sujosan sérült Kajcza István kórházba szállított, támadói ellen pedig büntügyi eljárás folyamatba tétetett.

* Dinye-özön. Az idei nyár rendkívül kedvezett a dinye termelésnek. Nem csak óriási nagy a termés, hanem pompásan ki is fejlődött és beérett. Tegnap valósággal előzö-
lötték a piacot a vidékről behozott dinyével. Mint halljuk, tegnap mintegy 200 szekér dinye került a piacra eladásra. A kolák igen sokat vásároltak össze s a vasuton szállították Kolozsvárra s az ország más vidékére. A hatóságoknak most különösen éberséggel kell lenni, hogy a rosz dinye ne kerüljön eladásra, mert könnyen kiüthet valami ragály. A rendőrségnek arra is ügyelni kellene, hogy a dinye hajákat ne dobálják el az utcákon.

* Értesítés. A Biharmegyei koronataka-
rék- és hitelszövetkezet értesíti t. üzletfeleit, hogy a ma esedékes befizetések az ünnep miatt a hó 21-én szerdán délután 3—5 óráig teljesítendők. Az Igazgatóság.

x Női ruha alapos szabászatát lehet 5 délután biztos sikerrel elsajátítani. 12 koronáért beiratkozni és tanulni lehet szombat és vasárnap kivételével naponta délután 2 órától 5-ig a Kereskedelmi Csarnok disztermében.

TÁVIRATOK.

Szterényi az iparügy reformjáról.

Pécs, augusztus 19. Tegnap nyílt meg itt a kiállítás területén a magyar országos iparos kongresszus. Kiemelkedő pontja Szterényi államtitkár két órás nagyszabású beszéde Kossuth Ferenc nagyszabású ipari politikájáról és reformterveiről. Szterényi határozottan kijelentette, hogy az ipar törvény revíziója már elkészült és e tárgyban még az ősszel Kossuth négy törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé. Ezek a törvények közgazdasági és szociális téren erős lökést fognak adni a magyar iparnak. A javaslatok szólnak az iparoktatásról, az iparpártolásról, a munkás sztrájkokról. Szterényi a saját reptációját köti e javaslatokhoz. A beszéd oly óriási hatást tett, hogy a kongresszus napirendjéről a bejegyzett indítványok és határozati javaslatok jó részét, mint tárgytalanokat levették.

A horvát koalíció bomlása.

Zágráb, augusztus 19. A szerb radikális párt kivált a koalícióból ami

hir szerint azért történt, mert a magyar kormány megígérte, hogy Emenjanovics püspököt fogja Brakuvics utódjává kinevezni. A horváth jogpárt szintén szakítani készül a koalícióval.

Nagy bankesalás.

Budapest, aug. 19. Páratlan szabású bankesalást követett el a budapesti központi előlegezési bank két igazgatója, Heltai Jenő dr vezérigazgató és Szende Aurél ügyvezető-igazgató, melyre még budapesten se volt eddig példa a bankesalások történetében. A két igazgató 400 hamis váltót hozott forgalomba. A nagy csalásról már hetek óta beszéltek pénzügyi körökben és a leleplezésről a bankol csupán a magyar pénzpiac hírnevének kimélete és a többi igazgatósági tag respektálása óvta meg. A félmilliósi kárból az érdekelteknek alig fog megtérülni néhány ezer korona.

Igazságügyi reformok

Macedóniában.

Bécs, aug. 19. Egyik bécsi lap értesülése szerint Aerenthal báró és Hardinge angol külügyi helyettes államtitkár találkozása alkalmával Aerenthal előterjesztette a Macedonai igazságügyi reformok alapelveit, melyekhez Hardinge hozzájárult s amely szerint a török igazságszolgáltatás Európai ellenőrzés alá kerül.

Ünneprontó horvátok.

Zágráb, aug. 19. A király 77-ik születés napja előestéjét és születésnapját Zágrábban megünnepelték, de az ünnepséget megzavarta a bán ellen rendezett tüntetés. Szombaton este a zágrábi honvéd ezred zenekara a bán palotája előtt egy horvát nemzeti indulót játszott, majd a himnuszt kezdte játszani. Ebben a pillanatban több száz löny tömeg futyülni és kiabálni kezdett s több abcug kiáltás hangzott, el a bán ellen. Vasárnap a parádé után megismétlődött a tüntetés, mikor a bán elbucszott Czenk vezérőrnagytól és a Jellasicsheren folytatódott.

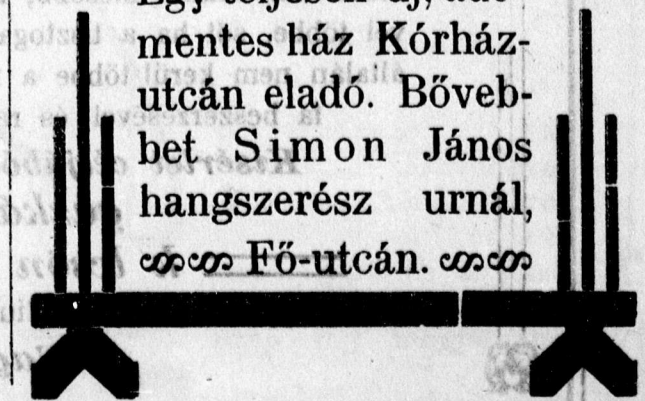
Nagy tűz egy fürdőben.

Berlin, aug. 19. Newyorkból táviratozzák hogy Mayne állam Öltorthard nevű fürdőhelyén tegnap óriási tűzvész pusztított. Tizenhét szálló és más épület leégett. A kár 2 millió dollár.

A szerkesztőségét lelelő.
Dr. VUCKICS GYULA.

Eladó ház.

Egy teljesen új, adómentes ház Kórház-
utcán eladó. Bővebbet Simon János
hangszerész urnál,
Fő-utcán.

Nagyvárad kereshedelmi és iparkamara.

2816—1907. szám.

Értesítés.

A kereskedelmügyi m. kir. miniszter ur-nak 53951—907. sz. leirata folytán van szee-rencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy több oldalról felvetettén az a kérdés, vajjon a fényképnagyítások, illetve kissebbitések és a fényképek photo-email utánzatai is művészeti termékeknek tekinthetők-e a nevezett miniszter ur szakközegeitől és a kereskedelmi és ipar-kamaráktól e részben bekívánt véleményének mérlegelése alapján a közigazgatási gyakorlat egyöntetűsége érdekében ezennel kijelentette, miszerint a fényképnagyítások, illetve fénykép-kissebbitések és a fénykép photo-email utánza-tai (reprodukción) művészeti termékeknek nem tekinthetők s így ezen termékekre nézve az 1900. évi XXV. t. c. 1. §-ának korlátozó ren-dekezései alkalmazandók. Egyben közöljük, hogy jelen rendelet kibocsátását megelőző idő-pontban valamint az annak keltétől számított 60 napon belül eszközölt megrendelés gyűjté-sek az 1900. évi XXV. t. c. 1. §-ában megállá-pított tilalom szempontjából kifogás alá esők-nek nem tekinthetők.

Nagyvárad, 1907. augusztus 6.

2797—1907. sz.

Értesítés.

A m. kir. államvasutak Budapest jobbpárti üzletvezetősége az 1908., 1909. és 1910. évek-ben szükségelt pályamenti fák szállításának biztosítására pályázatot hirdet.

A közelebbi feltételek a kamarai irodában megtudhatók.

2778—1907. sz.

Értesítés.

A nagyvárad kir. törvényszék elnöke a felügyelete alatt álló b.-ujfalul kir. járásbíró-ság elhelyezését szolgáló épület kibővítése és ja-vítási munkálataira pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1907. aug. 24., a feltételek a kir. törvényszék irodájában megtudhatók a hivata-los órák alatt.

Nagyvárad, 1907. aug. 17.

A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara:

Huzella Gyula,
kir. keresk. tan., elnök.

Dr Sarkadi Lajos,
titkár.

Vérszegényeknek

idegeseknek, sápkórosoknak, neu-raszténiásoknak, női bajokban szen-vedőknek páratlan hatású gyógyfürdő

Radna-Borberek

vasas fürdő

Besztercze-Naszódvármegyében.

Klimatikus hely, őstenyő környezet, su-balpin klíma. Hideg és meleg fürdők. Vasas és szénsavas források.

Előidényben a szobák árából 20 százalék engedmény.

Felvilágosítással szolgál: a fürdőbérletőség, Besztercén, Mihály-utca 18., június 15-től Radna-Borbereken.

61

Családi otthont,

elegáns egészséges lakást, fényes ellátást találhat nálam f. évi szeptember hó elejétől néhány vidéki előkelő urileány, ki fővárosi tanintézeteket látogat.

Német, angol, francia társalgás. Zongora. Gazdagon ellátott házi könyvtár. Kívánatra privát oktatás.

Állandó orvosi felügyelet.

Lakás: VI. Király utca 76. sz. a. az Orsz. Zeneakadémia, Mintarajziskola, Felsőleányiskola stb. közvetlen közelében. Villamos összeköttetés a kaputól minden irányban.

özv. Benédek Kornélné

Katona Ida,

okl. tanítónő.

Személyes megbízhatóság és képességek felől szíves információval szolgál több egyetemi tanár.

Tessék prospektust kérni.

A kőszéngáz ára fűtés-, főzés- és ipari-célokra.

Julius 1-től a nagyvárad légszeszgyár mind-azoknak, akik ha csak részben is gázzal világítanak az ipar-gáz árát 20 (husz) fillérre szállította le.

Tekintve a tüzifa folytonos áremelkedését, főzésre a gáz most már sokkal olcsóbb, fűtésre pedig alig kerül valami-vel többbe, sőt ha a tisztogatás költségeit leszámítjuk, egy-általán nem kerül többbe a fával való fűtésnél. Hát még a fa beszerzésével és raktározásával való bajok.

Kísérlet céljából egy-két hónapra
gázkályhákut

==== kicsön is adunk ====

Nagyvárad, 1907. július hó.

Nagyvárad légszeszgyár.

Ma, Szt. István-napján

a „gróf Zichy-barlang“ nagyvendég-lőjében

nagy halásztély

szegedi halászlé, turós csusza.

Remek kivilágítás.

Tisztelettel

Dolgos Ignácz

vendéglős.

Legjobbak

a

Moskovits

szőlők.

Kossuth-utca 5.

24

Nagyvárad kereshedelmi és iparkamara.

2836—2007. szám.

Értesítés.

A m. kir. budapesti I. honvédkerületi had-biztosság a m. kir. honvéd élelmezési raktár 1908-ik évi önkezelésű 10,700 q zab és 2550 q rozs szükségletének elővétel útján való biz-tosítására pályázatot hirdet.

A pályázat közelebbi feltételei a nevezett m. kir. honvéd élelmezési raktár kezeléségnél megtudhatók.

Nagyvárad, 1907. augusztus hó 18.

A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara

Huzella Gyula,
kir. keresk. tan., elnök.

Dr Sarkadi Lajos,
titkár.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhely
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodá-val szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő uri szoba és szalon berendezések, mindennemű modern styl szerint. Vas, fém és hajlított fa butorok reudkí-vül nagy választékban. 20

Pontos kiszolgálás.

Olcsó árak.

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

MEGJELENT
az első kötet 500 szöveg-
képpel és 60, részben
színes műmelléklettel.

A TECHNIKA VIVMÁNYAI
című kötet a magyar közön-
ség minden rétegének érdeklő-
désére számíthat. Nem tudá-
kos szakmunka, hanem élvez-
zetes, könnyed olvasmány.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ-ból,

melyről olvasóinknak már több ízben hírt adtunk, most jelent meg az első kötet. A kötet címe:

A TECHNIKA VIVMÁNYAI

AZ UTOLSÓ SZÁZ ÉVBEN.

SZERKESZTIK: HOLLÓS JÓZSEF ÉS PFEIFER IGNÁC.

Ez a kötet úgy külső megjelenésével, mint tartalmával, stílusának irodalmi, könnyed hangjával egyaránt megfelel mindazoknak a várakozásoknak, melyeket a kiadótársulat a magyar közönségben a **MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ**-ról szóló ismertetéseivel felkeltett.

A könyvet szakemberek írták, de oly könnyen érthető hangon, mintha szabad előadást tartanának a társadalom minden köréből összesereglett hallgatók előtt, kiknek figyelmét lebilincselik tárgyuk érdekességével, előadásuk könnyedségével és a szemléltetés gazdag eszközeivel.

A TECHNIKA VIVMÁNYAI című munka a magyar társadalom minden rétegének szól. A gazdát rávezeti a rendelkezésre álló és még kihasználatlan természeti erők célszerű kihasználására. Szakszerű tájékoztatást nyújt a gazdasági gépekről és külön nagy fejezetben ismerteti a gazdasági termékek ipari feldolgozását.

A magyar kereskedő szeme előtt ennek a könyvnek az olvasása számos iparág kereskedelmi kihasználásának perspektíváját nyitja meg, különösen a fiatalabb generációnak meg kell ismerkedni ezzel a munkával, mely megismerteti a bányászat, kohászat, faipar, szövőipar, kémiai nagyipar stb. stb. hatalmas, milliárdnyi értékű vagyont termelő haladásával. A tanúgy munkásai a **MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ**-nak első kötetében

gondolkodásuk és ismereteik gazdagítására kiváló munkát nyernek. A nagyközönség legszélesebb rétegeit, valamint a megfelelő szakmákban működőket pedig közelről érdekli a közlekedés eszközeiről, a hadászati technikáról, az elektromosságról, távirásról stb. szóló fejezetek.

A legújabb problémák: radioaktivitás, drótnélküli távirás, repülőgép stb. e könyv olvasása útján eleven fogalmakká válnak az olvasó előtt.

**A „Műveltség Könyvtára”-nak
ára kötetenkint.... 24 korona.**

Megrendelhető

havi részletfizetésre is

Sebő Imre

könyv- és papirkereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

A Technika Vivmányai

című kötet fejezetei és a szerzők nevei:

- Energia: Sehimanek Emil.
- Bányászat: Litschauer Lajos.
- Kohászat: Gálócsy Árpád.
- A fémek megmunkálása: Kandó Gyula.
- Motorok és emelőgépek: Kármán Tódor.
- A közlekedés eszközei: Gondos Viktor.
- Pósta: H. Hennyey Vilmos.
- A fény a tudomány szolgálatában: Karvázy Zsigmond.
- A sokszorosító ipar: Kún Sámuel.
- A technika a hadviselés szolgálatában: M. Müller Hugó.
- Faipar: Gaul Károly.
- Szövő- és fonóipar: Maly Ferenc.
- Papírgyártás: Jalsoviczky Géza.
- A kémia vivmányai: Pfeifer Ignác.
- Gazdasági gépek: V. Markhó Jenő.
- Gazdasági termékek ipari feldolgozása: Kosutány Tamás.
- Elektromosság: K. Liphay Károly.
- Telegrafia és telefonía: Hollós József.
- Zárószó: Méray-Horváth Károly.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁNAK

első sorozata a következő könyvekből fog állani:

- I. A Technika Vivmányai
- II. Az Ember
- III. A Világegyetem
- IV. A Föld
- V. Az Élők Világa
- VI. A Társadalom

A második sorozat, hat kötetben, tartalmazni fogja a történelmi, irodalmi és művészeti ismereteket és az első sorozat teljes befejezése után fog megjelenni.

Kiadó lakás.

November 1-től **Pereces-
utca 11. sz. a.** 3 szoba, alkov,
fürdőszoba és mellékhelyiségekkel
kiadó.

Tanítónő,

kitűnő képesséssel,

nevelőnői állást

keres. — **Polgári iskolai növendé-
keket is vállal.** 191 1-4

Cím a szerkesztőségben megtudható.

**Gimnázisták
ellátására**

elővételnek.

Tudakozódni lehet
e lap

kiadóhivatalában.

Butor kiállítás.

az **Első Nagyvárad** Műbutor-gyárban
Fő-utca Guttman-házban
Kádár fűszerüzlet mellett

Az egész emeleten teljesen berendezett
szobák, hálószobák keményfából 320 ko-
ronától, ebédlők 380 koronától, salókok
460 koronától.

**Zongorák, pénzszekrények és min-
dennemű berendezési tárgyak.**

Szigorúan szabott saját gyári árak.

Vidékre kívánatra költségvetést vagy utazóma
teljes mintákkal saját költségemre küldöm.

Szíves megkezdést kér

Büchler Márton, butorgyáros.

Fő-üzlet és iroda: Fő-utca, Guttman-
ház. Fiók-üzlet: Szent László-tér,
Holdas-templom mellett.

Gyár: Menház-utca 3. Telefon: 421. 626.

Eladó házak.

Csengeri-utcán két kúionálló
új épület 4—5 szobával és meg-
felelő mellékhelyiségekkel.

Értekezhetni: **Madarász és Flonta**
építőknél. Telefon 330.

**A jövő tanévre
szükséges****tankönyvek**

valamint mindennemű tan-
és írószerek a **legjutányo-
sabb árban** kaphatók a

Szent László-nyomdában,

Nagyvárad,

Szilágyi Dezső-utca 3. sz.

Telefon szám 263.

Telefon szám 263.

Központi Takarékpénztár Nagyváradon.

Alapítke 1,000,000 korona.

Telefon szám 443.

Felhívás!

Az 1907. évi június 2-án tartott rendkívüli közgyűlésünk 5000
db 200 kor. névértékű új részvény kibocsátása által intézetünk
alaptőkéjének két millió koronára lendítő felemelését harározta el.

Ezen új 5000 db részvény átvételére a régi részvényesek
elővételi joggal bírnak olyformán, hogy minden régi rész-
vényre egy új részvény a megállapított 212 korona árban részükre
lentartatik. E vételárban a kiállítási díj és illeték már belefoglaltatik.

Az új részvények vételára után a folyó 1907. évi július 1-től a befizetés napjáig
6%-os kamat fizetendő, ennek ellenében az új részvények az üzletredményben 1907.
évi július 1-től kezdve részesednek. A július 1-ig történt befizetések után a takarékpénz-
tár 5% kamatot térít meg.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t. részvényesein-
ket, hogy az új részvényekre elővételi jogukat bezárólag f. évi
július 15-ig gyakorolják ugyanakkor a régi részvényeket az elő-
vételi jog gyakorlására vonatkozó lebélyegzés végett pénztárunknál
bemutatni szíveskedjenek.

A befizetések 1907. november 1-ig tetszés szerinti részletekben teljesíthetők
azonban az elővételi jog gyakorlásánál részvényenként 52 korona fizetendő.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatnak ki. Ezen ideig-
lenes igazolványok névre szóló részvényekre és ezzel kapcsolatosan a
200 K. n. é. részvényeknek 400 K. n. é. részvényekre való kicserélé-
sére vonatkozólag újabb felhívást fogunk annak idején közzétenni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak
alapszabályaink 10. §-ának a késedelmes befizetésekre vonatkozó intézkedései.

Nagyvárad, 1907. június 3.

Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság Igazgatósága.

107